

Oslo, 12. mai 2021

Miljødirektoratet
Høringsnummer: 2019/6955

Innspill til forslag til krav til merking av enkelte plastprodukter og endring av definisjonen av «bringe i omsetning» i produktforskriften § 2b – 2

Hold Norge Rent (HNR) viser til Miljødirektoratets høring om endringer i regelverk for merking av enkelte plastprodukter og takker for muligheten til å komme med innspill til disse endringene.

HNRs innspill går på forslag til merking og vil i hovedsak rette seg mot produkter med høy forsøplingsrisiko på baderommet. HNR gir ikke innspill på definisjonen av «bringe i omsetning».

HNR og direktiv (EU) 2019/904 om å redusere miljøkonsekvensene av enkelte plastprodukter (heretter SUP-direktivet) har et sammenfallende formål: redusert forsøpling. For en størst mulig effekt mot forsøpling anbefaler HNR følgende presisering av merkekrav:

Merkekravet bør gjelde alle sanitær- og hygieneprodukter som ofte havner i toalettet

Det er bra med merkekrav til våtservietter, kvinnelige hygieneprodukter, plastglass og tobakksprodukter, men for best mulig effekt av merkingen bør kravet utvides til å gjelde flere produkter med høy forsøplingsrisiko på badet og toalettrommet.

Folkeforskningsdata fra norske ryddeaksjoner, HNRs kartleggingsprogram for vassdrag og innsjøer og foreløpige data fra HNRs Dovett-prosjekt viser bl.a. at også tannstikkere, tanntåpprodukter, kondomer, sprøyter, kontaktlinseetui og annen emballasje til sanitær- og hygieneprodukter havner på avveie via toalettet.

I tillegg til andre engangsprodukter i plast, bør også denne typen produkter i andre materialer og ombruksprodukter/produkter ment for flere gangs bruk inkluderes i merkekravet. Det er fordi alle typer produkter, unntatt dopapir, kan skape problemer i avløpssystemet og gjøre skade som forsøpling i naturen dersom de havner i do. Derfor bør også bomullspinner, som skal forbyes i forbindelse med direktivet, få merkekrav.

Merkekravet må følges av forbrukeropplysning

De nye merkene kan være lette å overse blant andre merker og tekst, og det er liten grunn for faste kunder å søke ny informasjon på kjente produkter. Merkingen risikerer derfor å ha liten effekt dersom den ikke ledsages av gode opplysningskampanjer.

Merkene fra EU har dessuten dobbelt negativt budskap, de viser altså hva man ikke skal gjøre, men mangler informasjon om riktig avfallsbehandling. Studier har vist slik merking som uheldig, men dette kan rettes opp med god informasjon om bakgrunn og formål med merkingen.

Dersom det besluttet å begrense merkekravene til produktene definert i SUP-direktivet må budskapet i informasjonskampanjene likevel inkludere alle typer produkter som kastes i do.

Forbud mot villedende merking og markedsføring

Våtservietter til bruk som dopapir og enkelte rengjøringsprodukter til toalettet har merking og tekst som kan lede forbruker til å tro at produktene er nedbrytbare og kan kastes i toalettet. Men også såkalte nedbrytbare produkter kan skape problemer i avløpsrør og fører til forsøpling. Merking og markedsføring som kan villedde forbruker til å tro at det er uproblematisk å kaste disse produktene i do må derfor forbys.

Insentiver til redusert forbruk

Overgang til flergangsprodukter og -systemer fører til færre potensielle forsøplingsøyeblikk og reduserer forsøplingsrisikoen. I tillegg reduseres forbruk og avfallsmengde. Produsenter og forhandlere av produkter med høy forsøplingsrisiko på baderommet bør derfor oppfordres og få insentiver til overgang til flergangsprodukter/ombruksprodukter. Men disse bør også merkes med at de ikke skal kastes i do.

Tobakksprodukter

Snusbokser er et stort forsøplingsproblem i Norge og må inkluderes i merkekravet på lik linje med andre tobakksprodukter i direktivet.

Oppsummering

For at merkekravene skal ha god effekt mot forsøpling i Norge, må merkene være påkrevd for flere produktkategorier (inkludert produkter i andre materialer enn plast, og produkter ment for flere gangs bruk), og må følges av opplysningskampanjer som forklarer bakgrunn og formål med merkingen.

Forsøplingsrisiko fra produktene bør reduseres ved å legge til rette for overgang til flergangsprodukter, og merking og annen markedsføring som kan villedde forbruker til å tro at produkter eller emballasje trygt kan kastes i do, må forbys.

Vi ønsker lykke til videre med arbeidet!

Med vennlig hilsen

Lise Keilty Gulbransen (sign.)

Daglig leder

Mari Mo Osterheider (sign.)

Fagleder landbasert forsøpling

HOLD NORGE RENT